

Senioři a děti v moderním světě

Haškovcová H.

Fakulta humanitních studií UK,
Praha

Současné děti

- Internetová generace
- Second world
- Komunikace reálně NE

na sociálních sítích ANO

„nečtou“ nebo málo
obtížně interpretují obsah
nedostatek fantazie

Současní senioři

- doba ekonomické aktivity se prodlužuje
- pracují
- milují vnoučata /pokud je mají
- chtějí dohonit čas: cestují
- vzdělávají se – U3V
- vzrůstá jejich počítačová gramotnost: se svými vnoučaty mailují

Kdo u dětí vzbudí zájem o literaturu?

Rodiče – nemají čas
nemají zájem
patří ke generaci „nečtoucích“

Učitelé – kvalita výuky kolísá
obavy ze „správné“ literatury
editní, ineditní (do roku 1989)
„končí Nezvařem“

Role prarodičů

Mezi nimi a vnoučaty nejsilnější citové vazby

Tradice: hlídání, vyprávění, čtení

Současnost: proměny evropské i české rodiny

Co se změnilo?

- Tradiční manželství – není dominantní?
- Rozvedená manželství – střídavá péče, ale i moje děti, tvoje děti, naše děti
- Rozvody – tolerovaná norma
- Nesezdaná partnerství (i když jsou děti)
- **Singl live** – žít svobodně a samostatně
programová bezdětnost

- **Mingl live** – partnerství s dětmi nebo bez nich – oddělené bydlení
- **Alternativní formy soužití:**
registrovaná partnerství

Minority neb majorita jako vzor?

Prarodiče

- Aktivní i agilní
- Žít samostatně
- **Intimita na dálku**
- Nerozumějí vztahům svých dospělých dětí
- Klesající sociální soudržnost rodiny i společnosti
- Touha po vnoučatech trvá

Vsuvka

- **Kdo se o seniory jednou postará?**
- Sociální služby – tržní mechanismy
- Zaplatit je budou moci bezdětní a majetní (13-15%)
 - kariéerní životy, vyšší příjmy
- Starat se budou děti těch, kteří se rozhodli snížit si ekonomickou úroveň na „celý“ život

Naděje?

Obnovená soudržnost - Evropský rok
aktivního stárnutí a mezigenerační
solidarity – EY 2012

opět důraz: na aktivity na trhu práce (i
seniorů)

kompense nemocnosti

Praktické zkušenosti

- Program: Každý má svou babičku/dědečka pro stredoškoláky
- PEN klub – čtení pro děti a mládež
setkání s živými autory

např. opakovaně Kladno

Soutěže – žáci píší povídky – hodnotí spisovatelé
knižní veletrh Havlíčkův Brod

Módní vlna nebo nutnost?

- Reminiscence – metoda léčebná i pro volný čas - rodokmeny, knihy života

Nezakotvenost mladé generace, chybějí činnosti, při kterých se vyprávělo

Obliba **orální historie**

„babi, vyprávěj příběhy!“ – jak to bylo dřív

Experimentální univerzita třetího věku pro prarodiče a vnoučata

- Od roku 2004/5
- Astronomie – MF UK
- Krajina a les – Lesnická fakulta ČZU
- Zajímavosti z přírodních věd – PřF UK
- Zajímavosti z egyptologie FF UK
- Klimatologie a astronomie MF UK

Organizace:

- Podmínka: umějí číst a psát
- děti od 6-12 let
- Přednášky určeny dětem
- **Prarodiče: doprovod, rádci**
- Navazující letní tematický tábor

Knihovny v akci

- Zapomenout na tradice – kolo dějin se nevrátí
- Výměnek – rekonstrukt
- Respektovat současnou formu soužití rodin s dětmi
- Pracovat i s prarodiči
- Přátelská knihovna pro prarodiče a vnoučata

Použitá literatura:

- HAŠKOVCOVÁ, Helena. *Fenomén stáří*. Vyd. 2., podstatně přeprac. a dopl. Praha: Havlíček Brain Team, 2010. 365 s. ISBN 978-80-87109-19-9
- HAŠKOVCOVÁ, Helena. *Sociální gerontologie, aneb, Senioři mezi námi*. 1. vyd. Praha: Galén, ©2012. 194 s. ISBN 978-80-7262-900-8